

Indhold

Amanda-problemer rammer de ledige 1

LO opfordrer arbejdsministeren til at sikre, at ingen ledige falder ud af dagpengesystemet på grund af AMANDA.

Fagretligt system krænker ikke menneskerettigheder 5

Principiel afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg fastslår, at afgørelser i det fagretlige system, hvor faglige organisationer handler på medlemmernes vegne, ikke krænker medlemmernes menneskerettigheder.

Euro-ja gavner velfærden 6

Et nej til dansk tilslutning til euroen vil gøre det sværere at være dansk finansminister. Derimod vil et ja til den fælles valuta understøtte muligheden for at udbygge den offentlige sektor.

Udspil 11. august 2000
 Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af
 Landsorganisationen i Danmark
 Rosenørns Allé 12, 1634 København V
 Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
 www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
 I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og Michael Bræmer. Layout og illustration: LO.
 Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

Arbejdsmarkedspolitik

Amanda-problemer rammer de ledige

Problemerne med indkøringen af Arbejdsformidlingens edb-system AMANDA har i vid udstrækning betydet, at ledige ikke har fået de tilbud om aktivering og uddannelse, som de har krav på. AF må droppe udvalgte resultatkrav. LO opfordrer arbejdsministeren til sikre, at ingen ledige falder ud af dagpengesystemet som følge af AMANDA-problemerne.

En rundspørge blandt LO's repræsentanter i landets 14 regionale arbejdsmarkedsråd (RAR) viser, at problemerne med indføringen af Arbejdsformidlingens (AF) edb-system AMANDA har haft alvorlige konsekvenser for RAR-indsatsen for at få ledige i ordinært job, aktivering eller uddannelse.

I rundspørgen er de regionale LO-folk blevet bedt om at vurdere, i hvor høj grad AMANDA-problemerne har haft negative konsekvenser for seks centrale elementer i RAR's og AF's Arbejde.

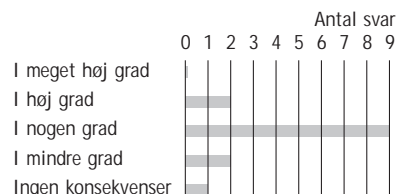
I 11 ud af 14 svar hedder det, at problemerne "i nogen grad" eller "i høj grad" har ført til, at ledige ikke har fået de tilbud, de har krav på. Tilsvarende lyder det i 10 svar, at RAR og AF i "nogen", "høj" eller "meget høj" grad bevidst har måttet nedprioritere bestemte typer af tilbud til de ledige som direkte følge af problemer med AMANDA. Flere peger i den forbindelse samstemmende på, at den ændrede prioritering hos AF især har betydet en neddrogning eller ligefrem totalt stop for den tidlige indsats over for de grupper af ledige i dagpengeperioden, som rådene har udpeget som værende i risiko for at blive langtidsledige.

Virksomhederne rammes også

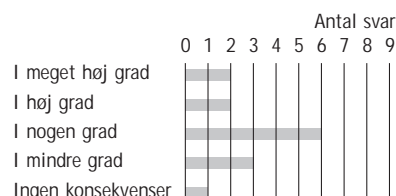
Heller ikke AF's service over for virksomhederne har undgået problemer i kølvandet på AMANDA. I 10 ud af 14 svar lyder det, at AF's kontakt til virksomhederne er blevet påvirket i "nogen", "høj" eller "meget høj" grad.

Og i 11 af de 14 svar bliver det bekræftet, at AMANDA-indkøringens store træk på de administrative ressourcer har smittet af på AF's evne

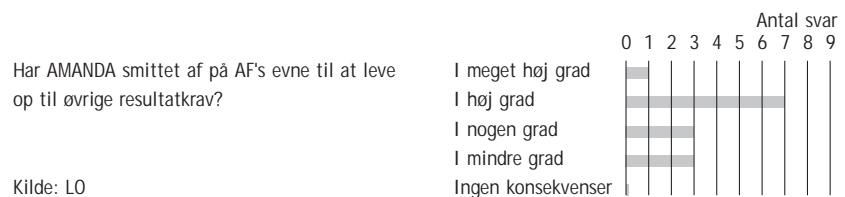
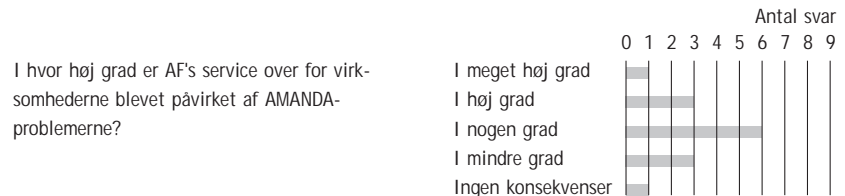
I hvor høj grad har AMANDA-problemerne bevirket, at ledige ikke har fået de tilbud, de har krav på?

Har RAR og AF bevidst nedprioriteret bestemte typer af tilbud til de ledige som følge af AMANDA-problemerne?

Kilde: LO

Kilde: LO

til at leve op til de centralt fastsatte resultatkrav. Blandt andet har flere regioner valgt alene at koncentrere kræfterne om egentlig jobformidling sideløbende med aktiveringsindsatsen i forhold til de ledige i aktiveringsperioden, som har den største risiko for ikke at få opfyldt kravet om aktivering i 75 procent af deres ledighedsperiode.

Til gengæld mener de lokale LO-folk tilsyneladende ikke, at kvaliteten af de tilbud, som de ledige så rent faktisk har fået, er gået ned. Kun seks svar angiver, at det er sket i "nogen" grad.

– Problemerne med AMANDA rammer hovedsagelig aktiveringsindsatsen, så der ikke er blevet indkaldt folk til samtale i samme omfang som tidligere. Samtidig er der også problemer med, at oplysninger om de ledige ikke umiddelbart kan bruges i forbindelse med udsøgningen af ledige til konkrete job. Derfor har vi besluttet at overføre så mange ressourcer som muligt til indsatsen i forhold til virksomhederne og de ledige, der har lovmæssig ret til aktivering og til ledige, der er i størst fare for ikke at få opfyldt 75 pct.-kravet. Det betyder omvendt, at vi ikke udfører tidlig indsats, siger formanden for RAR i Frederiksborg amt, Lissi Gyldendahl Pedersen.

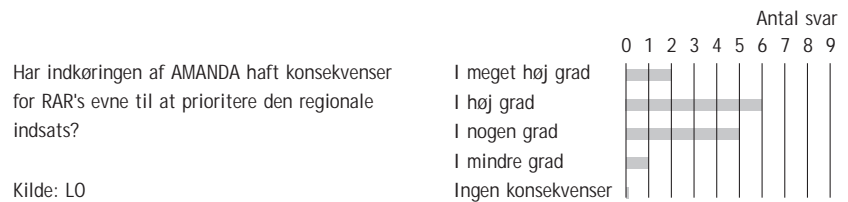
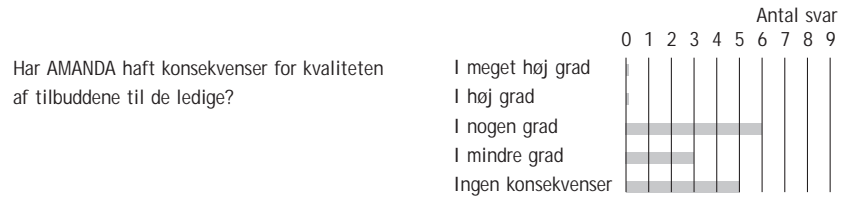
Må opgive resultatkrav

Omsat til tørre tal har AMANDA-problemet ført til, at AF i Frederiksborg amt trods de ændrede prioriteringer ligger næsten 40 procent under resultatkravet for jobordrer, mens antallet af virksomhedsbesøg er styrtdykket til knap 75 procent under resultatkravet.

En lignende melding kommer fra Århus amt, der er ramt dobbelt hårdt, fordi regionen sammen med Ringkøbing amt er udset til at være forsøgsregion.

– For os som forsøgsregion har det været et helt centralt problem, at vi ikke har kunnet bruge søgemulighederne i systemet til at finde de rigtige ledige til jobordrer og til aktivering. Derfor er jeg meget bange for, at vi i vid udstrækning er endt med at favorisere de stærkeste ledige i den tidlige indsats, siger formanden for RAR i Århus amt, Christian Aagaard.

Han har i øvrigt bedt arbejdsministeren om at forlænge Århus amts

status som forsøgsregion, eftersom AMANDA har forsinket de planlagte forsøgsaktiviteter til efter sommerferien.

Et stykke længere sydpå fortæller formanden for RAR i Vejle amt, Svend Aage Hansen, at AF-medarbejderne har måttet finde papir og blyant frem for at løse en del af deres opgaver.

– Det opsøgende arbejde over for virksomhederne er nedprioriteret, men da antallet af jobordrer fortsat er stigende, har det kun interne konsekvenser, men på sigt bliver vores bidrag til arbejdsmarkedsredegørelserne mindre nøjagtige, siger Svend Aage Hansen.

Grundregistrering halter

Et andet centralt værktøj i AF's arbejde er grundregistreringen af de ledige, som besværliggøres af, at oplysninger fra det tidligere edb-system AF-MATCH ikke kan overføres til AMANDA. Det truer med at underminere grundlaget for de resultatkontrakter, som RAR og AF har indgået med Arbejdsmarkedsstyrelsen og arbejdsministeren. Flere AF-regioner har ansat ekstra mandskab for at få tastet oplysninger om de ledige ind i systemet.

– Ingen har tænkt på, at vi skal bruge tid på at grundregistrere alle de ledige forfra. De 7.000 fuldtidsledige på årsplan, vi har i Frederiksborg amt, svarer til, at vi i realiteten skal foretage et sted mellem 20-30.000 grundregistreringer, og det tror jeg ikke på, at vi kan indhente resten af året. Derfor har vi skrevet til arbejdsministeren og gjort ham opmærksom på, at vi mener, der er sket væsentlige ændringer i forudsætningerne for den resultatkontrakt, vi indgik i starten af året, siger Lissi Gylendahl Pedersen, RAR Frederiksborg amt.

I rundspørgen er stort set alle i øvrigt enige om, at AMANDA har gjort det vanskeligere at prioritere mål og midler i den regionale arbejdsmarkedsindsats. Hele 13 svar angiver, at evnen til at prioritere er påvirket i "nogen" grad eller mere, og heraf siger hele otte, at det lokale arbejdsmarkedspolitiske arbejde er blevet negativt påvirket i "høj" eller "meget høj" grad. Af samme grund peger flere af de adspurgte efterfølgende på, at deres svar er præget af en vis usikkerhed, da den normale adgang til viden om effekten af den regionale arbejdsmarkedspolitik – på grund af

AMANDA-problemerne – ikke er tilgængelig.

Denne mangel på økonomisk styring og overblik kan i sidste ende føre til, at de enkelte regioner ved årets udgang står med enten over- eller underforbrug i forhold til deres oprindelige budgetter.

– I de fleste regioner står vi i en situation, hvor vi i realiteten ikke ved, hvor mange penge vi har til rådighed resten af året, siger Lissi Gylden-dahl Pedersen.

Samme melding kommer fra Nordjyllands amt, hvor RAR-formand Svend Erik Lang siger, at AF i realiteten er ude af stand til at kontrollere, hvor mange penge, der bliver brugt.

– Vi er meget hæmmede af, at vi ikke har et ordentligt beslutningsgrundlag for politikmeldingerne til AF, og sammen med de administrative problemer har det ført til, at vi har lukket ned for en del af vores uddannelsesindsats og jobtræning, siger Svend Erik Lang.

Frygten for falddatoen

Flere af de lokale LO-folk er i øvrigt meget optagede af risikoen for, at ledige ryger ud af dagpengesystemet uden at have fået de tilbud, som de i henhold til reglerne har krav på. Og selv om der mangler overblik over situationen, frygter flere, at AMANDA-problemerne kan blive den direkte årsag til, at en større gruppe ledige ryger helt ud af dagpengesystemet.

– Jeg frygter for den dag, der står en ledig uden for AF's dør og siger, at han ikke har fået de tilbud, han har krav på, og at han nu har mistet sin dagpengeret. Det håber jeg, arbejdsministeren vil være meget opmærksom på, når vi skal til at samle erfaringerne med AMANDA-systemet op senere på året, siger næstformand i RAR i Storstrøms amt, Klaus Farnov.

Og meldingerne fra de lokale LO-folk får LO-sekretær Harald Børsting til at stille direkte krav om compensation til ledige, som påviseligt bliver ramt af konsekvenserne af AF's administrative problemer.

– Det afgørende for LO er ikke, om problemerne for AMANDA får konsekvenser for den ene eller anden embedsmand. Vores opgave er at sikre, at de ledige får opfyldt deres ret til aktivering eller uddannelse. Hvis det så viser sig, at AF ikke har kunnet levere varen på grund af deres edb-problemer, vil det eneste rigtige være, at de ledige får en rimelig compensation, ved at man ekstraordinært forlænger aktivperioden, så de ledige får nye tilbud svarende til den periode, hvor AF har ikke har været i stand til at opfylde sine forpligtelser, siger Harald Børsting.

Han hæfter sig samtidig ved, at det af hensyn til styringen af den samlede arbejdsmarkedspolitik er vigtigt, at de regionale arbejdsmarkedsråd hurtigst muligt får ordentlige arbejdsbetingelser igen.

– Selv om det sker på en noget sørgelig baggrund, synes jeg denne situation har vist, hvor vigtigt det er, at vi har forankret arbejdsmarkedspolitikken regionalt. Og jeg synes faktisk, at arbejdsministeren skylder de regionale råd et par skulderklap eller tre for den indsats, de har gjort

for at holde butikken kørende på trods af problemerne med AMANDA, slutter Harald Børsting.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Kim Knudsen på telefon 3524 6132

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 3524 6000

Menneskerettigheder

Fagretligt system krænker ikke menneskerettigheder

Afgørelser i det fagretlige system, hvor faglige organisationer handler på medlemmernes vegne, krænker ikke ansattes menneskerettigheder. Det fastslår en principiel afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg.

En aftale mellem arbejdsgivere og faglige organisationer om løsning af stridigheder mellem arbejdsgivere og medlemmer af faglige organisationer indebærer ikke en krænkelse af medlemmernes ret til høring og retfærdig rettergang. Det har den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afgjort i en sag, som kan vise sig at få stor principiel betydning for at bevare det fagretlige systems kompetencer.

Menneskerettighedsdomstolens afgørelse drejer sig om en forholdsvis banal fyringssag, hvor en ansat var blevet bortvist fra sin arbejdsplads. Den fyrede bad derefter sin fagforening (Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet, NNF) gå ind i sagen. Efter et møde med arbejdsgiveren indgik NNF et forlig, som sikrede den fyrede et engangsbeløb på 11.000 kroner.

Den løsning var medlemmet imidlertid ikke tilfreds med, og søgte derefter at rejse civilt søgsmål mod arbejdsgiveren. Byretten afviste dog at behandle sagen med henvisning til, at sagen allerede havde været behandlet i det fagretlige system. Den afgørelse blev derefter indbragt for Østre Landsret, hvor klagerens påstand var, at Byretten med sin afvisning krænkede den Europæiske Menneskerettighedskonventions bestemmelser om retten til fri og retfærdig rettergang. Men Østre Landsret stadfæstede Byrettens afgørelse med dommerstemmerne to mod en.

En senere ansøgning til Procesbevillingsnævnet om at få Byrettens afvisning prøvet ved Højesteret blev afvist.

Afvist af Menneskerettighedsdomstolen

Efter at have udtømt sine muligheder i det danske retssystem anlagde den tidligere ansatte derefter sag mod Danmark ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol med påstand om, at Danmark havde krænket konventionens artikel 6 (fri rettergang) og hans rettigheder efter artikel 11 (organisationsfrihed).

I juni i år kom så domstolens afgørelse, som afviser klagerens påstande

som åbenbart ubegrundede. Domstolen henviser blandt andet til, at de spørgsmål, som sagsøgeren har indbragt for Menneskerettighedsdomstolen, vedrører de regler, som gælder for fagforeningens virke, og som regulerer forholdet mellem den faglige organisation og medlemmet. Og den type spørgsmål står det medlemmet frit for at indbringe for de nationale domstole. Menneskerettighedsdomstolen fandt heller ikke noget bevis for, at det danske domstolssystem ikke havde levet op til konventionens artikel 6, idet domstolen blandt andet henviste til, at klageren har adgang til flere retssystemer.

– Det interessante ved afgørelsen er, at Menneskerettighedsdomstolen traditionelt er meget fokuseret på den enkeltes rettigheder. Ikke desto mindre er der her tale om en fuldstændig anerkendelse af det danske fagretlige system, hvor kollektivet handler på de enkelte medlemmers vegne. Det viser en grundlæggende tillid til det danske kollektive aftalesystem, siger juridisk konsulent i LO, Lars Dahl Gulmann.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Lars Dahl Gulmann på telefon 3524 6047.

Den fælles valuta

Euro-ja gavner velfærden

Dansk tilslutning til den fælles valuta vil understøtte muligheden for at udbygge den offentlige sektor.

I fremtiden bliver det sværere at være dansk finansminister, hvis vælgerne stemmer nej til den fælles valuta – euroen – ved folkeafstemningen den 28. september.

Omvendt vil dansk tilslutning til euroen øge mulighederne for at fastholde og udvikle den offentlige sektor og dermed det offentlige serviceniveau. Det viser beregninger, som LO's økonomer har foretaget ud fra de samme forudsætninger, som findes i forsommerens meget udskaeldte vismandsrapport.

Stiger renten efter et nej med 0,5 procentpoint, vil de offentlige finanser ifølge vismændene blive permanent forringet med mellem 0,26 og 0,42 procent af BNP om året svarende til 3,2-5,0 milliarder kroner. Årsagen er blandt andet øgede rentebetalinger på den offentlige gæld, som i øjeblikket er på omtrent 625 milliarder kroner.

Beregninger på den officielle ADAM-model viser, at en rentestigning på en halv procent vil forringe den offentlige sektors saldo med gennemsnitligt knap 0,35 procent af BNP årligt. Det svarer til cirka fire milliarder kroner om året, og er således fint i tråd med beregningerne fra Det Økonomiske Råd. I tilfælde af et nej til euroen skal det offentlige således spare dette beløb for at holde samme gældsudvikling som ved det nuværende renteniveau.

Det er i sig selv et betragteligt beløb, og den finanspolitiske udfordring bliver ifølge LO's økonomer ikke mindre af den stigende ældrebyrde,

som vil lægge yderligere pres på finanspolitikken og omfanget af service fra den offentlige sektor.

Sammenligner man de nævnte fire milliarder kroner med posterne på dette års finanslov, ser man, at beløbet svarer til et af de følgende indgreb:

- En permanent afskaffelse af Kulturministeriet.
- Nedskæring af aktiverings- og uddannelsesindsatsen over for ledige med en tredjedel.
- Nedsættelse af folkepensionens grundbeløb med 5-6.000 kroner årligt.
- En forhøjelse af mellemskatten med to procent.

- Tallene illustrerer blot, hvad det er for en størrelsesorden, vi bevæger os i. Derfor kan det undre, at de økonomiske vismænd ikke mener, at de økonomiske konsekvenser af et nej til euroen er særligt voldsomme, siger LO-økonom Jens-Christian Stougaard.

– Dette er jo bare et delelement i de økonomiske konsekvenser ved dansk tilslutning til euroen. Hertil skal lægges sparede vekselomkostninger, lavere og mere stabile priser, flere udenlandske investeringer og den positive effekt for de offentlige finanser af en lavere valutareserve, siger Jens-Christian Stougaard og peger på, at dansk deltagelse i euroen tilsvarende vil give en lavere rente, og dermed skabe rum til forbedringer af en lignende størrelsesorden.

Dansk deltagelse i den fælles valuta skaber således mere gunstige muligheder for at fastholde den offentlige sektor på mindst det nuværende niveau, ligesom det rent samfundsøkonomisk vil blive lettere at bevare størrelsen af de nuværende overførselsindkomster – eksempelvis folkepension og bistandshjælp.

Yderligere oplysninger: LO-økonom Jens-Christian Stougaard på telefon 3524 6065